Buda

[1]

Buda látképe [2], ismeretlen alkotó műve, Sebastian Münster, Cosmographiae universali libri VI, Basel, 1550. (OSZK RNYT, Ant. 1106)

A hegy tetejére épült első kővárat IV. Béla építtette a tatárjárás után, az évszázadok során számos uralkodó alakította az épületeket korának ízlése szerint. Így a középkori várból Mátyás uralma alatt reneszánsz palota, Mária Terézia idején pedig barokk uralkodói rezidencia vált.

Élmények a palotából

„21-én prédikáltam, majd megtekintettük a budai várat, mely nagyszerű, hatalmas épület lehetett, szép, faragott folyosókkal. Belül szép vörös márvány folyosó van magas oszlopokkal, mellette két nagy, tágas terem, felül aranyozott mennyezettel, az első figurái csupa üstöt ábrázolnak tűz fölött, mellette egy könyv. […] A magyar királyok szépen kifaragva láthatók, arcukat azonban szétverték. Itt látható egy szép könyvtár a tizenkét csillagképpel. A csillagok állását festették le ezzel a felirattal:

Cum Rex Matthias suscepit sceptra Bohemae

Gentis, erat talis lucida forma Coeli

[Midőn Mátyás király a cseh nép királya lett, szintén így tündökölt a csillagos ég.] És sok ilyen szép terem van, melyet mind nem tekinthettünk meg. Nem messze a kaputól fekszik egy hatalmas francia ágyú, ehhez hasonlót nem láttam. A kapu előtt öt nagy, két ölnél hosszabb ágyúcső fekszik a fűben, és több más mellettük keréken.” – Stephan Gerlach [3]

Vandalizmus

„A Bécsi kapu alatt egy óriás csont, egy állkapocs és egy kopja függ, és egy nagy, erős patkó, egyikkel egy török egy ekevasat átlyukasztott, a másikat széttörte.” – Stephan Gerlach [3]

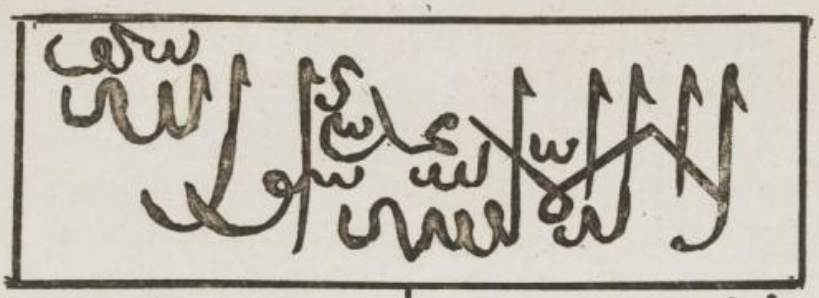
Magyar zene – német kritika

„Zeneszerszámaik hosszú nyelű kályhaszemhez hasonlatosak, hangjuk olyan, mint kis hegedűé. Húrok vannak rajta. Borzalmas hangon énekelnek hozzá, dallamaik siralmasak. Van egy lanthoz hasonló, hosszú nyakú zeneszerszámuk is, azonban úgy hangzik, mintha üstöt ütnének – ennek aztán kedves a hangja. Különösen és nyilvánvalóan látni az isteni fenyegetés valóságát: a legpompásabb épületek a várban és a városban, az a néhány, mely még megvan, disznóólllá változott. Olyan pompás, nagyszerű város volt, hogy pompáját Augsburg városa sem múlta felül. Most a törökök szétverik, szétvágják a szép királyképeket a várban, a szép ablakokat betapasztják sárral. Mindent tönkretesznek, a tetőket leverik, és bedeszkázzák a bejáratokat.” – Stephan Gerlach [3]

Graffiti a templomban

Budæ ad introitum chori Moſcheæ quæ eſt ad Pontem. Pag. 198.

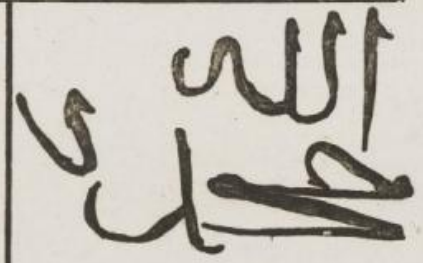
1

2

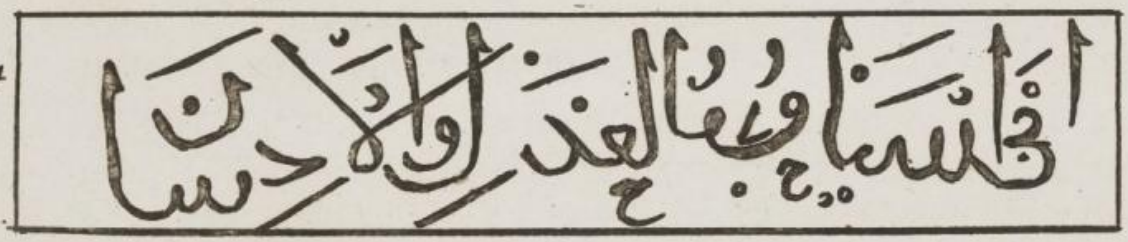

3

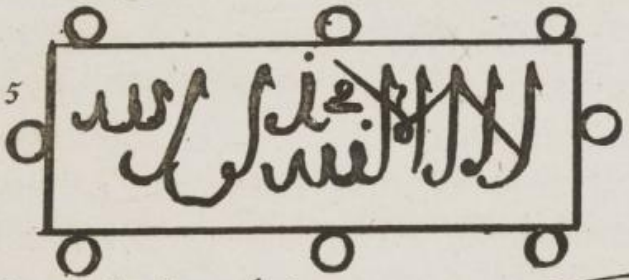
Budæ in Templo S. Stephani, inſcriptum ſupra Januam, qua itur ad ſuggeſtum, unde verba faciebat Eccleſiastes Turcicus

4

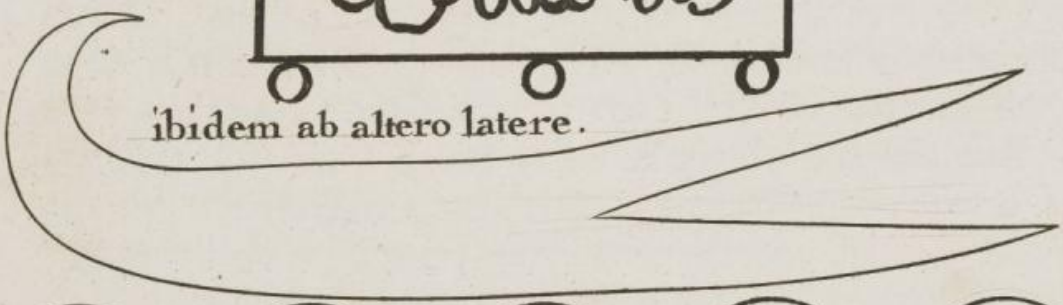

Budæ, ſupra Portam ſecundam Arcis.

5

6 ibidem ab altero latere.

7 8 9 10 11

[4]

Az iszlám hitvallás [5] (Nincs más isten, mint Allah, és Mohammed, az ő prófétája.) többször megismételve és az első három kalifa, vallási vezető neve (Abu Bakr, Omár, Oszmán), Jacobi Tollii epistolae itinerariae..., Amsterdam, 1700. (OSZK RNYT App. H. 3230)

„Mikor egy felettébb rossz feljárón beléptem Budára, a következő három nap során minden említésre méltó látványosságot megtekintettem. A hajdan oly büszke várat, ahogy az egész várost, az ágyúzás földig rombolta, mindenfelé leomlott falak láthatók, és az egész környéken egyetlen ház sem maradt épen. Kizárólag a Szent István-templom áll még a korábbi tiszteletre méltó állapotában, ahová belépve, középen az ambó lépcsője fölött ezt a török vagy arab feliratot találtam, amelyet mellékelek, a másik kettő a belső várkapu bejárata fölött, a többi a híd melletti török templomban látható.” – Jacobus Tollius [6]

Tabán

„A háború előtt a várost minden oldalról a külváros övezte. ... Egyébként a romok közt, földalatti kis pincéikben mindenfelé rácok laknak. Durva, műveletlen, barbár, görögkeleti vallást követő népek. Többségük azzal foglalkozik, hogy vizet hordanak a folyóból a városba, mivel a kutakat a törökök megsemmisítették vagy a törmelék betemette.” – Jacobus Tollius [6]

Fürdőruhadivat a 18. század végén

„Egy ilyen közfürdőben láttam fiatalembereket és leányokat, öregeket és gyerekeket, némelyiküket anyaszült meztelenül, mások ágyékukat fügefalevéllel takarták, és úgy ugrándoztak, mint íváskor a halak. [...] Egy hölgyet sem láttam alsószoknya nélkül, bár a legtöbben csak egyrétegűben voltak. Az urak közül néhányan alsónadrágot hordtak, mások anélkül fürdőztek, kétségtelenül aszerint, hogy mennyire finomkodtak, és hogy magukat a természet kegyeltjének tartották-e, vagy sem.” – Robert Townson [7]

Reichenbach és Fraunhoffer a Gellért-hegyen

„Városi plébániatemplom (Mennybevétel): Buda legősibb temploma, mecset, majd istálló lett belőle. [...] Obszervatórium a [Gellért]-hegyen két Reichenbach-géppel, egy másik, Fraunhoffer pedig tudja követni az égitestek pályáját. Királyi kastély: lakosztályok családi portrékkal, kínai szőnyegek a szobákban, kert.” – Luigi Forni [8]

KAPCSOLÓDÓ TARTALMAK

A kiállítás leírása [9]

A Lázár-térképet bemutató honlap [10]

Alsó-magyarországi bányavárosok [11]

Pozsony [12]

Eger [13]

Komárom és Visegrád [14]

Pest [15]
2022/11/16 - 15:35

Forrás webcím: https://oszk.hu/oldal/europa-ege-alatt-buda

Hivatkozások:

[1] https://oszk.hu/sites/default/files/hu_b1_ant_1106_00001.jpg
[2] https://nektar.oszk.hu/hu/manifestation/3880468
[3] http://oszk.hu/kiallitasok/europa-ege-alatt-kiallitas#Stephan
[4] https://oszk.hu/sites/default/files/hu_b1_app_h_3230_00001.jpg
[5] https://nektar.oszk.hu/hu/manifestation/2752011
[6] http://oszk.hu/kiallitasok/europa-ege-alatt-kiallitas#Jacobus
[7] http://oszk.hu/kiallitasok/europa-ege-alatt-kiallitas#Robert
[8] http://oszk.hu/kiallitasok/europa-ege-alatt-kiallitas#Luigi
[9] https://oszk.hu/kiallitasok/europa-ege-alatt-kiallitas
[10] https://lazarterkep.oszk.hu/
[11] https://oszk.hu/oldal/europa-ege-alatt-also-magyarorszagi-banyavarosok
[12] https://oszk.hu/oldal/europa-ege-alatt-pozsony
[13] https://oszk.hu/oldal/europa-ege-alatt-eger
[14] https://oszk.hu/oldal/europa-ege-alatt-komarom
[15] https://oszk.hu/oldal/europa-ege-alatt-pest